

Hội thảo khoa học quốc tế trực tuyến “Pháp luật về tình trạng khẩn cấp”

Trong bối cảnh đại dịch Covid-19 đang diễn ra trên thế giới, hầu như tất cả chúng ta ở mức độ nào đó đều là nạn nhân của đại dịch. Tình trạng khẩn cấp là một tuyên bố của chính phủ mà theo đó có thể tạm ngưng một số chức năng bình thường của chính phủ và có thể cảnh báo công dân của mình thay đổi các hành vi bình thường hoặc có thể ra lệnh cho các cơ quan của chính phủ thi hành các kế hoạch sẵn sàng cho tình trạng khẩn cấp. Song, hành lang pháp lý cho việc ban bố và hành động trong tình trạng khẩn cấp ở nhiều quốc gia, trong đó có Việt Nam lại chưa thật sự hoàn thiện. Vì vậy, ngày 16-17/6/2020, Khoa Luật, Đại học Quốc gia Hà Nội (ĐHQGHN) đã phối hợp cùng Trung tâm Nghiên cứu Luật châu Á thuộc Trường Luật Đại học Melbourne và Viện Nghiên cứu lập pháp thuộc Ủy ban Thường vụ của Quốc hội Việt Nam tổ chức hội thảo khoa học trực tuyến “Pháp luật về tình trạng khẩn cấp”.

Toàn cảnh Hội thảo tại Khoa Luật, ĐHQGHN

Hội thảo đã thu hút sự tham gia của đông đảo các chuyên gia, nhà khoa học từ nhiều quốc gia, như Nhật Bản, Singapore, Italia, Thái Lan, Trung Quốc, Indonesia,

Anh, Canada, Australia và Việt Nam. Về phía các chuyên gia quốc tế, GS. Sarah Biddulph - Giám đốc Trung tâm Luật Châu Á, GS. Pip Nicholson - Hiệu trưởng, Trường Luật, Đại học Melbourne, GS. Yuichiro Tsuji - Đại học Meiji, Nhật Bản, Darius Lee - Đại học Quốc gia Singapore, Singapore, GS. Domenico Amirante - Đại học Campania, Italy, Ông Sébastien Lafrance - Công tố viên dịch vụ Công tố Canada ... Về phía Khoa Luật, ĐHQGHN có sự tham gia của PGS.TS. Nguyễn Thị Quế Anh - Chủ nhiệm Khoa, PGS.TS. Vũ Công Giao - Chủ nhiệm Bộ môn Luật Hiến pháp - Luật Hành chính, PGS.TS. Nguyễn Hoàng Anh - Chủ nhiệm Bộ môn LL&LSNN&PL, TS. Mai Văn Thắng - Trưởng phòng QLKH&HTPT, PGS.TS. Đặng Minh Tuấn - Phó Chủ nhiệm Bộ môn Luật Hiến pháp - Luật Hành chính, PGS.TS. Nguyễn Minh Tuấn - Phó Chủ nhiệm Bộ môn LL&LSNN&PL, GS.TS. Nguyễn Đăng Dung - Giảng viên cao cấp. Về phía Viện Nghiên cứu lập pháp có PGS.TS. Nguyễn Hồng Anh - Vụ trưởng Vụ NCKH và các chuyên gia, nhà nghiên cứu luật của Việt Nam và Úc.

PGS.TS. Nguyễn Thị Quế Anh phát biểu khai mạc tại Hội thảo

Phát biểu khai mạc Hội thảo, PGS.TS. Nguyễn Thị Quế Anh cho biết ở thời điểm hiện tại, dịch bệnh vẫn đang hoành hành ở rất nhiều nơi. Việt Nam không hề ngoại lệ và cũng là nạn nhân của đại dịch này. Trong suốt nửa năm qua, Chính phủ và người dân Việt Nam đã áp dụng nhiều biện pháp chống dịch khác nhau và bước đầu đã đạt được những thành công đáng khích lệ. Tuy nhiên, có một vấn đề

đặt ra là hành lang pháp lý cho việc ban bố và hành động trong tình trạng khẩn cấp ở nước chúng tôi lại chưa thật sự hoàn thiện. Dường như luật pháp chưa có sự chuẩn bị tốt nhất cho những sự kiện tương tự như vậy. Không chỉ ở Việt Nam, mà theo chúng tôi được biết, ở nhiều nước khác, tình trạng tương tự cũng đã xuất hiện.

Đứng trước bối cảnh đó, Khoa Luật ĐHQGHN vinh dự được phối hợp cùng Trung tâm Nghiên cứu Luật châu Á thuộc Trường Luật Đại học Melbourne và Viện Nghiên cứu lập pháp thuộc Ủy ban Thường vụ của Quốc hội Việt Nam đồng tổ chức hội thảo khoa học đặc biệt này, với mục đích phân tích đánh giá thực trạng và đưa ra những khuyến nghị giúp Việt Nam và chính phủ các nước khác hoàn thiện khung khổ pháp luật nhằm đối phó với những tình trạng khẩn cấp mà có thể sẽ lại tiếp tục xảy ra trong tương lai.

Hội thảo chia làm 6 phiên diễn ra trong 02 ngày 16 và 17 tháng 6 năm 2020. Nội dung các phiên bao gồm:

Phiên 1: Lập pháp / Hiến pháp

Phiên 2: Quyền con người

Phiên 3: Luật Quân sự / Tư pháp Hình sự / Tình trạng khẩn cấp

Phiên 4: Sức khỏe / Tình trạng khẩn cấp

Phiên 5: Pháp quyền và trách nhiệm giải trình

Phiên 6: Kinh tế và người lao động / Lao động

Các phiên của Hội thảo tập trung đề cập các vấn đề nền tảng của mối quan hệ giữa tình trạng khẩn cấp và nguyên tắc cơ bản của Hiến pháp và Lập pháp là việc xây dựng cơ chế pháp lý xác định rõ khi nào được ban bố tình trạng khẩn cấp, cách thức ban bố nó cũng như khoảng thời gian duy trì tình trạng khẩn cấp. Bên cạnh đó, các nguyên tắc Hiến pháp và Lập pháp cũng đòi hỏi phải trả lời câu hỏi những quyền hạn nào được trao cho các cơ quan nhà nước, chúng có thể được sử dụng như thế nào và có những giới hạn gì đối với các quyền lực này. Đây là những câu hỏi có tầm quan trọng cơ bản đối với mối quan hệ giữa nhà nước và công dân và bảo vệ quyền con người. Hội thảo cũng đề cập các khung pháp lý về tuyên bố tình trạng khẩn cấp và hạn chế quyền theo quy định của Pháp lệnh về tình trạng khẩn cấp năm 2000. Trong tình huống sự sống còn của quốc gia đang

bị đe dọa, một số nhân quyền có thể bị giới hạn, tác động của ban bố tình trạng khẩn cấp lên các quyền con người, đặc biệt là quyền tự do đi lại, quyền tự do biểu đạt, quyền lập hội, hội họp hòa bình, quyền tiếp cận thông tin, quyền tự do báo chí, quyền làm việc, quyền giáo dục và quyền tự do tôn giáo.

Thảo luận tại Hội thảo, nhiều chuyên gia, nhà nghiên cứu cũng đặt nhiều câu hỏi tới các tác giả tham luận để cùng chia sẻ kinh nghiệm, nghiên cứu thêm về “Pháp luật về tình trạng khẩn cấp”. Đây là Hội thảo khoa học quốc tế đầu tiên Khoa Luật tổ chức bằng hình thức trực tuyến song đã nhận được sự tham gia, quan tâm của đông đảo nhà khoa học, nhà nghiên cứu từ nhiều nước trên thế giới. Điều này cho thấy chủ đề mà Khoa Luật đưa ra tại Hội thảo là nội dung mà nhiều quốc gia đang cùng quan tâm, nghiên cứu. Hi vọng Hội thảo đã giúp các nhà nghiên cứu, chuyên gia, nhà khoa học cùng chia sẻ kinh nghiệm và gợi mở hướng nghiên cứu về chủ đề này.

Một số hình ảnh Hội thảo:

